

Pastisseria RAGA Major, 105 - Telèfon 977 72 03 53 ULLDECONA	ADMINISTRACIÓ DE LOTERIES Carolina Borrell Subirats Major, 51 - Tel. 977 72 07 20 - ULLDECONA	Video-Foto MILLAN EUROCHROM - Laboratori Fotogràfic Distribuïdor Videos JVC Avgda. Ramon Salomón, 19 - Tel. 977 72 03 63 ULLDECONA
COOPERATIVA AGRÍCOLA D'ULLDECONA, S.C.C.R.L. OLI VERGE D'OLIVA ACOMONT Vendes: Major, 175 - Tel. 977 72 00 07 ULLDECONA	SUMINISTRES "LA SÉNIA" JOAN CORDOBA I SERRA Materials Construcció - Decoració LA SÉNIA - ULLDECONA	Mobles A R N A U Sant Lluc, 12 - Major, 82 Tel. 977 72 03 58 ULLDECONA
Pastisseria millán Major, 115 - Tel. 977 72 02 82 ULLDECONA	 ELECTRODOMÈSTICS, C.B. c/. major, 153 - tel. 977 72 06 38 - 43550 ulldecona (montsià)	 Més de 30 anys dins del món immobiliari Tel. 977 57 31 36 agilitat i gestió immobiliària ULLDECONA
 Olga, s.l. Carnisseria AQUÍ BONA CARNI! c/ Major, nº 160 Tel. 977 72 04 64 43550 Ulldecona - TARRAGONA e-mail: carniceriaolga@eresmas.com	 Fusteria ENRIQUE BOSCH MARTÍ Avgda. Escoles, 5 - Tel. 977 72 11 37 ULLDECONA	RESTAURANT - HOTEL Bon Lloc Antigua Ctra. Vinaroz, s/n. Tels. 977 72 02 09 - 977 57 30 16
SOLISAN, S.L. Agente de Seguros MAPFRE C/. Sant Antoni, 28 - Tel. 977 57 34 16 43550 ULLDECONA (Tarragona)	INSTITUT DE BELLESA fes goig C/. Sant Pasqual, 43 - Tel. 977 72 12 82 43550 ULLDECONA	 AGF AGF FÉNIX Mestre Hierro, 5 - Ulldecona - Tel. 977 72 00 48 AGENCIA SAUCH VILADOT - ASSEGURANCES
 BLOC PAPERERIA i REGALS Calvari, 52 Tel. 977 72 04 67 ULLDECONA	R. GRAU, s.l. FERRATGES PER A MOBLES Major, 104 - Tel. 977 72 06 87 - Magatzem: Ctra. Tortosa, s/n. Tels. 977 72 01 89 - 977 72 06 20 - Fax 977 72 11 15 43550 ULLDECONA (Tarragona)	 Forn de pa J. CASOLA C/. Murada de Dalt, 37 - Tel. 977 72 08 24 - ULLDECONA

Festa del Renaixement a Tortosa. Participants del CCR, Colla Gegantera i Grallers d'Ulldecona

BIBLIOTECA PO

ULLDECONA

IK31

CENTRE CULTURAL RECREATIU

JULIOL-AGOST 2002
Preu: 1 €
NÚM. 121

Concurs de Pintura Ràpida

Í N D E X

	PÀG.
- Editorial	2
- Activitats del CCR	3
- Any nou, vida la de sempre	4-5
- Cristianisme i cultura: els sants i el cicle de l'any	6-7
- Novetats Filatèliques	8-9
- Comanador del Castell 2002	10
- Gastronomia	} 11
- Racó poètic	

Fundat l'any 1947

EDITAT AMB LA COL·LABORACIÓ
DE LA
DIPUTACIÓ DE TARRAGONA

DIRECTOR:

Juan José Sans Forcadell

COORDINADOR:

Josep A. Lázaro Puente

CONSELL DE REDACCIÓ:

Josep Lluís Cabañas Vidal
Lluç Fernández Tomàs
Enriqueta Sales Ferré
Jordi Reverté Vergés
Mª Cinta Caballer Meseguer

DIBUIXOS:

Joan Riba i Costes

NOTES:

- El Consell de Redacció agraeix totes les col·laboracions, però es reserva el dret de la seva publicació.
- Aquesta revista, no es fa responsable de les publicacions que no vagin signades pel Consell de Redacció.
- L'exclusiva responsabilitat del text publicat ve identificat per la seva firma.

Edita:

CENTRE CULTURAL I RECREATIU D'ULLDECONA
C.I.F. G - 43103332
Major, 147, 1r. - Apartat Correus 52
Tel. 977 72 11 66 - 43550 ULLDECONA
D.L.: T. 1.227 - 1982

Imprimeix: gráficas
montsià

C/. Migdia, 9 - Tel./Fax 977 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

Editorial

Quan arribi aquesta revista a les vostres mans segurament ja estarem en plena festa major i tothom estarà molt engrescat seguint la festa. Com no, també des del CCR estarem disfrutant-la (si més no, amb una mica més de feina, ja que són moltes les activitats que hem preparat):

Començarem, com és costum, el dissabte al matí amb el Concurs de Dibuix Ràpid i per la tarda inaugurarem el Concurs-Exposició de maquetes que, com cada any, estarà situat a la sala d'exposicions de Caixa Tarragona esperant la vostra visita.

El diumenge gaudirem de les obres a l'oli i a l'aquarel·la que ens oferiran tant els artistes locals com els de les terres veïnes; i dijous, per supòsit, pujarem al castell per celebrar-hi la Diada que, aquest any, compta amb el Sr. Rafel Garcia com a Comanador: persona molt vinculada amb el CCR i que durant molts anys s'ha preocupat i treballat per a que el nostre castell sigui una realitat.

D'altra banda i amb tota la imaginació que podem, estem preparant la carrossa per a la desfilada de l'últim diumenge de festes; on esperem veureu's a tots.

També col·laborarem amb la diada de cinema per a infants i grans que se celebrarà el 17 de setembre a l'Orfeó on passarem junts una estona agradable.

Per acabar, únicament informar-vos que les Jornades de Teatre de tardor ja tenen concretats els grups i els dies i que molt aviat podrem tenir el programa.

Res més, desitjar-vos en nom de tota la junta i com a president del CCR unes molt Bones Festes Majors i que disfruteu amb tots els actes que us hem preparat.

JUANJO SANS i FORCADELL
President del CCR

ACTIVITATS DEL CENTRE CULTURAL RECREATIU

Durant els mesos d'estiu, el CCR afluixa un poc en les activitats però sense deixar-les del tot. El Grup de Teatre assaja l'obra que presentarà a les Jornades de Teatre de Tardor, i a més a més fa alguna sortida. El passat dia 28 de juliol va col·laborar amb la Colla de Grallers i Geganters en la Festa del Renaixement de Tortosa. Segons ens conten, els va agradar molt l'espectacle dels sons del renaixement, original i divertit.

Després van participar en la desfilada pel recinte del mercat medieval, formant part de la comitiva de l'Encomanda del Castell d'Ulldecona, juntament amb els Grallers i Geganters. Davant anaven les manotes dels grallers fent gresca i divertint a la gent i seguien els frares Jordi i Enric acompanyant al bisbe Juanjo. Durant el trajecte van poder saludar a amics del CCR com Manel Ollé i Sr. Miravall, finalitzant el recorregut a la Plaça de la Catedral davant de la Corporació Municipal al ple. Una jornada molt intensa però divertida i agradable que esperem repetir en anys vinents.

♦ ♦ ♦ ♦

El dia 16 d'agost el Grup de Teatre actua a Paüls representant l'obra "A l'armari i al llit al primer crit", amb motiu de les festes majors. Es representa a l'aire lliure, a la Plaça Major. És el segon any que s'hi va a festes i esperem tornar-hi més vegades.

♦ ♦ ♦ ♦

Per a les Festes Majors d'Ulldecona, el CCR programa les següents activitats:

- El dia 24 d'agost, com sempre, obrim les festes oferint als més menuts i als joves el XXXI Concurs de Dibuix Ràpid. La concentració serà a la Plaça de l'Església a les 10 hores.
- El dia 25 d'agost, IV Concurs de Pintura Ràpida. La inscripció es farà al retén de l'Ajuntament a les 9 hores.
- El dia 29 d'agost celebrarem la XV Diada del Castell, amb el nomenament del nou comanador Sr. Rafel García Juan. Sortida cap al Castell a les 9.30 hores des de l'Ajuntament.
- I per acabar les festes, el dia 1 de setembre lliurament dels premis del Concurs de Dibuix Ràpid i del Concurs de Maquetes a la Casa de Cultura a les 12 hores. També participarem en la desfilada de carrosses com tots els anys.

XX JORNADES DE TEATRE DE TARDOR

Enguany ja fa 20 anys que el CCR va començar les Jornades de Teatre de Tardor. Any rera any hem procurat fer una programació variada, amb obres de tot tipus que pensem poden agradar al públic, que fidel a la cita, cada any ens acompanya. A continuació els oferim la programació de les Jornades que començaran el proper dia 22 de setembre. Com tots els anys el dia 20 estarem a la taquilla del teatre per atendre els abonaments.

22/09/02

DRAPS BRUTS

d'Aleix Puiggali

Grup de Teatre Xirinola de Cambrils

29/09/02

ELS DEFICIS PER L'ESTIUIG

de Carlo Goldoni

Grup de Teatre El Rossegall de Vilanova i la Geltrú

06/10/02

MASSACRE DE PEL-LÍCULA

de Boris Vian

Grup de Teatre Ditirambo de La Sénia

13/10/02

CITY BANG BLUES

de Pep Bras

Grup de Teatre del Centre St. Pere Apòstol de Barcelona

27/10/02

LA DAMA DEL ALBA "Castellà"

de Alejandro Casona

Grup de Teatre Picarols de Barcelona

03/11/02

EL GRAN DIA "Musical"

Idea original del Grup de Teatre Mai l'hem vist

10/11/02

VOSTÈ SERÀ MEVA

de Louis Vernauil

Grup de Teatre Disbauxa

17/11/02

SOTA ELS FANALS DE PARÍS

de Francesc Lorenzo i Gàcia

Grup de Teatre del CCR

CAJA MADRID

ANY NOU, VIDA LA DE SEMPRE

Maig núvol i juny clar

per PERE POY · ppoy@pie.xtec.es

Ho assegura la dita: “Maig núvol i juny clar, pa per tot l’any.” Les asseveracions que es refereixen al cicle de l’any a partir d’un mes o un grup de mesos constitueixen una constant en el conjunt de les sentències folklòriques. Així, en cas de limitar la recerca al maig i el juny —els dos mesos que ara ens preocupen— de seguida topem amb “Sembla el julivert pel maig i tot l’any en tindrà”, “El terrisser que no treballa pel maig ja no treballa en tot l’any”, “La dona que no es casa pel maig ja no es casa en tot l’any”, “Febre de maig, salut per tot l’any”, “Moltes pluges pel maig fan malbé l’any”, “Juny brillant, any abundant” i “Juny assolellat i ben tronat, any de molt de vi i de molt de blat”. No es pot amagar que la dita sempre aspira a proporcionar un alligonament que supere els límits de l’espai i el temps que imposa qualsevol circumstància concreta: altrament, ja no ens trobaríem pròpiament davant una dita sinó davant una síntesi anecdòtica. Amb tot, l’anècdota que per excel·lència caracteritza aquests dos mesos és l’arribada de la calor, la qual resta institucionalitzada a través de l’entrada oficial a l’estiu el 21 de juny i la festa organitzada la vespra de Sant Joan Baptista. Determinades sentències relacionen la cloenda del període fred i inestable de l’any amb alguns dels sants més destacats del maig, talment com si es tractés de la temporada de les liquidacions meteorològiques: “Per Sant Mamet, el darrer fred” i “Sant Pancraç s’emporta en darrer glaç”. Malgrat això, val a reconèixer que no cal esverar-se en cas de topar amb mal temps al maig, car —deia aquella— sempre sortim guanyant si de l’esdeveniment en sabem traure profit: “Si pel maig el fred viu, espera un bon estiu.” Ara, ja esdevé massa perillós que aquest esdeveniment tinga lloc al juny: “Si plou entrat el juny, el bon temps és lluny.”

No endebades, l’eix que en la societat agrícola articula el juny suscita el recer davant aquelles conjuntures, sempre imprevisibles, que poden anar en detriment de la collita: “Juny plujós, graner polsós.” A partir de la coneguda dita “Pel juny, la falç al puny”, s’entén la rellevància que en el context rural adquireixen afirmacions de l’estil de “Diu el juny al jornal·ler: “Ja dormiràs al gener”, “Sembraràs quan voldràs, però pel juny regaràs”, “Per Sant Antoni de juny, de camp d’ordi no se’n veu ni un”, “El blat, primerenc o tardà, pel juny s’ha de segar”, “Al juny, les bones llavors són honra dels llauradors”, “Qui treballa pel juny, treballa amb orgull” i “Diu el blat: “Amb un gra o dos, al juny seré amb vós”. Tal vegada, el relleu de les faenes del juny es troba anticipat en la dita a què es fa esment a propòsit de l’arribada de Sant Isidre, precisament el patró de totes aquelles persones dedicades al treball al camp: “Quan Sant Isidre és arribat, tot el blat ja és igualat.”

Bé que el maig aplega sants amb llur envergadura i popularitat (la Santa Creu, Sant Pancraç, Sant Isidre, Sant Honorat i Santa Rita), no deixa de ser una gran veritat que el protagonisme litúrgic l’absorbeix el juny, car en el seu decurs se celebren (per aquest ordre) Corpus, Sant Joan Baptista i Sant Pere i Sant Pau, capaçs de vehicular dites pròpies, força repetides de nosaltres: “De prop o de lluny, Corpus pel juny”, “La nit de Sant Joan, la més curta de l’any”, “A Sant Joan, el primer bany” i “Quan Sant Pere toca el timbal, els caragols ixen a ballar”. Pel seu costat, el maig prefereix d’explotar l’esplendor de la primavera i l’esclat floral, la qual cosa afavoreix la construcció d’una pila de refranys que relacionen aquests béns de la natura amb una mena de discurs sobre l’estètica: “La flor de l’hermosura com la flor de maig dura” i “Belleza i flor de maig en un dia me’n vaig”. El temps gelós fuig irreparablement, sentencien sàviament els clàssics.

Reprent la temàtica litúrgica, val a comentar que l’etimologia dels mots *maig* i *juny* ens trasllada de forma immediata a antigues tradicions paganes —com ocorre amb bona part de les denominacions dels mesos de l’any i els dies de la setmana, per posar exemples referits al tomb temporal. Així, el maig deu el seu nom al fet que en aquest mes els romans celebraven les festes en honor a Maia, una de les Plèiades convertida en la mare del déu missatger Mercuri de resultes d’una relació amb l’omnipotent, i alhora promiscu, Júpiter. Curiosament, la paraula *maia* és usada en sànscrit per expressar un concepte abstracte: el de l’il·lusori que embolcalla la realitat amb un vel (el famós vel de Maia) esquinçable només a través d’una espècie d’exploració que ve proporcionada pel coneixement. Pareix que el maig es guarda sempre el mateix remanent: el missatge que alerta contra una bellesa efímera i il·lusòria amb la capacitat suficient per amagar la bellesa autèntica i perdurable. Per als qui estem convençuts que la bellesa salva el món, la lliçó adquireix una importància cabdal. Qui, d’acord amb la mitologia grega, actua igual com la madrastra del conte i perd una espècie de concurs de bellesa *avant la lettre*, fóra la deessa Hera —irònicament, la titular del ministeri de l’Olimp per a la protecció del matrimoni al mateix temps que suporta la multiplicació d’enganys de part de l’home, el seu germà Júpiter, que vèiem suara embolicat amb Maia i engendrant una nova divinitat. Hera passa al panorama romà amb el nom de Juno, a la qual hom dedica el juny, d’acord amb les supersticions vigents aleshores. Cal, doncs, no oblidar que el fonament que nosaltres tinguem mesos que s’anomenen així arrela en aquest rerefons àmpliament amarat per tots cantons de cultura clàssica.

Juliol i agost, mesos regis

La nostra paraula *regi* prové de l’adjectiu llatí *regiu*, que significa reial o bé propi del rei; en català, encara es conserva *regina*, un cultisme equivalent a *reina*, no gaire emprat, a pesar que no s’ha estat de generar un nom propi de dona, casualment amb celebració el primer dia del mes de juliol. Feta aquesta explicació sobre la nostra paraula *regi*, algú es pot demanar per què em decanto per utilitzar-la en aquest context. La culpa la té una associació d’idees més que no pas un d’aquells jocs de paraules als quals us he anat acostumant. I és que en parlar del juliol i l’agost en principi penso en la càrrega feixuga que el sol, a l’estil del senyor, diposita sobre l’estiu. Hi ha una dita referida al respecte que mereix l’estiu aplicable a la perfecció a la institució monàrquica tal com l’assumeixen els espanyols: “Qui malparla de l’estiu, no sap què diu.” Certament, existeixen determinades realitats amb les quals pareix recomanable no ficar-se —o no ficar-s’hi gaire. En darrera instància, la disputa contra la calor de l’estiu està perduda de bon començament. La calor, deia, la corona el sol esplendorós. Una munió de dites —en les qual es mencionen el juliol o l’agost— glossen la categoria del sol de justícia que llu en aquest temps: “El juliol, l’amo del sol”, “Pel juliol, pobres dels qui són al sol”, “Pel juliol, a l’era sol fer bon sol”, “Al juliol, val més ser a l’ombra que al sol” i “El sol d’agost fa oli i fa most”. Ara, tampoc no és veritat que durant aquest període tothom cerque faça servir l’ombrel·la com a remei per apaivagar la fúria del sol: “Quan s’escau el juliol, la vinya vol conèixer el sol.” Algunes de les dites més populars de l’agost, però, han perdut la seua vigència per culpa de les modificacions que han sofert els horaris d’uns anys ençà: “A l’agost, a les set ja és fosc” i “A darrers d’agost, ja es fila amb gresol”. D’altres, per contra, mantenen la seua actualitat, sobretot pel que respecta a les incursions meteorològiques que realitza la tardor a mesura que avança el mes: “Les pluges d’agost duen la tardor” i “Per l’agost, plou quan és fosc”.

El sol que amb el seu poder presideix l’estació de l’estiu ha gaudit de culte en diferents èpoques i se l’ha considerat una divinitat en determinades cultures. Els hòmens de govern han aprofitat el seu propi nom per rebatejar aquests mesos en què destaca la presència del sol imperial i, de retruc, per deixar la seua petja indissimulada en els documents de la història. En el calendari romà, el nostre juliol correspon al cinquè mes de l’any. D’aquí que en llatí se l’anomena, senzillament, *quintilis*. Les victòries bèl·liques i l’ascens del militar Juli Cèsar en els escalafons del poder configuren la situació oportuna perquè l’autoritat senatorial es decidisca a canviar *quintilis* per *iulius*. D’aquesta forma, el juliol rememora una dedicatòria que aspira a elogiar, amb la grandiloqüència pertinent, les gestes del mateix cabdill que quan disposa de parèntesis compon en bon llatí una obra publicitària, *La guerra de les Gàl·lies*. No deixa de ser curiós que els camins per on circula la paraula *juliol* no s’acaben aquí, car Juli Cèsar deu el nom a la família a què pertany, la nissaga Júlia. En consonància amb les supersticions que funcionen llavors, aquesta no dubta a presentar-se en societat avalada per una llegenda que assevera que ha estat fundada per Julus, o sia, per un dels fills d’Eneas, el protagonista de la recreació èpica de Virgili intitulada *Eneida*. La filla del militar anomenada Júlia contrau matrimoni estratègic amb Octavi, el qual acaba esdevenint l’emperador August. El qual —cal reconèixer-ho— posa en marxa un programa de reformes del tot interessant encaminat a reestructurar no només l’organització política dels dominis de Roma sinó també la societat, la cultura i els costums. Enmig d’aquest ambient, un dels formuladors dels lemes que resumeixen l’ambiciós projecte imperial és Horaci, escriptor que encara coneix la popularitat gràcies al seu *carpe diem*, “cull el dia”. La màquina propagandística d’August va més enllà i calca mitjans usats amb anterioritat per fer-se present entre el poble romà. Igual com el seu sogre, afavoreix la creació d’un espai propi dintre el calendari a còpia de rebatejar amb el seu nom el mes *sextilis*. D’aquí que nosaltres encara funcionem amb la paraula *agost*. En època força més acostada, es dona la circumstància que un 15 d’agost naix Napoleó. Un cop assumit el poder de la França postrevolucionària, i aconseguit de part de Pius VI el reconeixement com a emperador, prova d’engegar un sistema publicitari paregut al dels governants romans. Així, en primera instància compon un bell relat per emparentar-se amb els personatges de la mitologia pagana: després de la missa de la Mare de Déu d’Agost, naix damunt una catifa amb representacions de les divinitats clàssiques. Endavant, decideix que coincidisca el dia del seu aniversari amb el de la diada patriòtica de l’Estat francès i àdhuc cerca el màrtir Sant Neòpolis a fi que la justifique des del punt de vista canònic. Repassada la història, no hi ha dubte que, en matèria règia, qui més en pela més en menja.

PROGRAMES, REVISTES,
TARIFES DE PREUS, CATÀLEGS,
TALONARIS ALBARANS, FACTURES
TAPES D’ANELLES,
I TOT TIPUS D’IMPRESOS
COMERCIALS I PUBLICITARIS

**gràfiques
montsià**

C/. Migdia, 9 - Tel./Fax 977 57 31 60
43550 ULLDECONA (Tarragona)

E-mail: graf.montsia@terra.es

CRISTIANISME I CULTURA: ELS SANTOS I EL CICLE DE L'ANY

Joan Baptista, tot un santàs ————— per PERE POY · ppoy@pie.xtec.es

Una altra vegada hem gaudit de l'oportunitat d'assistir a la cita amb els focs de Sant Joan. La tradició d'encendre unes foguerades tan ufanoses la vespra de la festivitat d'aquest santàs connecta amb determinats ritus reculats que foren, per dir-ho d'alguna manera, batejats pel cristianisme en la seua avançada. D'entrada, paga la pena de recordar que el nerviosisme del foc de Sant Joan no presenta cap relació amb les flames de l'avern, ans al contrari amb un pòsit màgic de creences supersticioses sobre la purificació. I és que cal tenir en compte que la nit de Sant Joan no és només la nit més curta de l'any: és també la més màgica o —si volem exactitud— la nit màgica per excel·lència. Tots coneixem la quantitat immensa de pràctiques que els entesos en aquestes matèries recomanen als qui desitgen de trobar l'amor, la glòria o la prosperitat. La ciència, evidentment, no es fica en tals afers i es limita a recalcar que pels volts d'aquesta jornada es produeix el trànsit de la primavera a l'estiu, així com el solstici d'estiu. La qüestió dels solsticis —dels instants que el sol passa pels punts situats a major distància de l'equador terrestre— sempre ha estat com una ceba al cap de la humanitat, en detriment dels equinoccis: el desplegament que propicia l'arribada de Sant Joan fa parella amb el que propicia l'arribada del Nadal —del qual ja us parlaré en el darrer lliurament d'aquesta sèrie. El culte al sol perviu, d'una forma més o menys patent, en les distintes cultures i resisteix, al capdavant, el pas del temps.

No hi ha dubte que a l'empara dels focs de Sant Joan es couen elements d'índole diversa. Àdhuc, en bona mesura, s'ha revestit de connotacions de caire cultural i polític que, tot i restar soterrades a causa del pas horacià del temps, resten latents i —com deia— resisteixen els embats més i més ferotges. Així, la terra de parla catalana s'ha distingit de la de parla espanyola, entre tantes coses, per la veneració professada a Sant Joan Baptista. Castella, tradicionalment, s'ha col·locat davall la intercessió d'un altre Sant Joan: el que —s'explica— es dedicà a confeccionar en la solitud de l'illa de Patmos el quart evangeli. Si ens fixàvem, ens adonaríem que el territori català evita de vincular-se a l'autor suposat de l'evangeli i, en canvi, privilegia els anomenats autors sinòptics; de celebracions en honor a Sant Mateu, Sant Marc i Sant Lluc n'hi ha a cor què vols, mentre que resulta ben difícil de localitzar l'evangelista Sant Joan en qualitat de titular o patró d'alguna parròquia o alguna població. El protagonisme en aquest sentit l'absorbeix Sant Joan Baptista, i els qui encara atorguen relleu a la seua onomàstica ho fan motiu de Sant Joan Baptista. Però les repercussions d'aquest costum diferenciat se senten en indrets insospitats a primer cop d'ull. Posat que tinguéssim en consideració la iconografia que vehicula l'evangelista Sant Joan, comprendrem el perquè de determinats símbols de l'estil de les àligues que apareixen en els escuts de l'Espanya franquista. La unió virtual dels regnes català i castellà en època dels Reis Catòlics es traduí en el disseny de certes marques. D'aquesta manera, per exemple, en el moment d'escollir els elements de l'escut conjunt, Ferran i Isabel es trobaren amb la circumstància que els pares corresponents s'anomenaven Joan, bé que col·locats davall la intercessió de sants distints. Isabel féu valer el desig que el blasó conjunt disposés d'algun detall que recordés el sant del seu pare, per la qual cosa s'optà per incloure l'àliga amb què la iconografia cristiana representa l'evangelista Sant Joan en record d'una tradició, evidentment aliena a la literatura neotestamentària, que narra com una àliga visitava l'apòstol mentrestant patí desterrament a l'illa de Patmos i el conhortava perquè continués la redacció del seu testimoniatge, proporcionant-li'n les plomes i fent-li d'escriptori amb el seu cos degudament inclinat. Atès que la unió es produïa entre dues corones, en l'escut dels Reis Catòlics hom aprecia dues àligues. L'aparell franquista, veient-hi el símbol de la unió de les Espanyes, no s'estigué d'incorporar l'àliga a l'escut de l'Estat que frisava per forjar, conferint-li una significació força divergent a la que posseïa en nàixer sota l'empenta del cristianisme o bé en ser reutilitzada enmig dels esdeveniments polítics a les acaballes del segle XV.

Aquella ceba sobre el sol ficada al cap de la humanitat em porta a pensar en Sant Joan o, per ser sincers, en el seu cap malaguanyat. El jove Joan protagonitza una història commovedora que es troba relatada en el pòrtic dels quatre evangelis —bé que amb una cura especial envers els detalls en el de Lluc. I s'hi troba precisament perquè es tracta del darrer profeta del Vell Testament i el primer del Nou, del qui tanca el cicle del Vell Testament i obre el del Nou. El jove Joan encarna la missió característica del profeta Elies, que “havia de venir [...] a renovar-ho tot” (Mc 9,12) abans que arribés el Messies. La mà de Déu actua en la seua vida amb anterioritat a la seua concepció. La qual es revesteix de la mateixa categoria de miraculositat que la del Crist: l'edat dels pares i l'esterilitat de la mare impossibiliten que aquesta llar pugui gaudir de descendència, amb la vergonya consegüent d'acord amb els esquemes mentals dels jueus. Igual com ocorre amb Maria, l'arcàngel Gabriel anuncia el naixement miraculós del xiquet al seu pare, Zacaries. El qual resta mut de resultes de la incredulitat que manifesta davant l'anunci fins al

punt i hora de confirmar el nom del nounat. La mare, Elisabet, manté vincles de parentiu amb Maria, de manera que Joan i el Crist pertanyen al mateix casal. És força coneguda l'escena de la visita que Maria realitza a Elisabet després de l'anunci de l'àngel, la qual cosa motiva que l'Esperit de Déu penetre en l'infant que es gesta en les entranyes d'Elisabet. Adoptant la terminologia teològica actual, el jove Joan resta batejat des de l'interior del si matern. Quan creix, es retira al desert per dur una vida articulada a l'entorn de l'austeritat —vesteix roba de pèl de camell, porta una pell a la cintura, s'alimenta de llagostes i mel boscana—; des d'aquest espai, predica la conversió i bateja amb aigua els qui pretenen de circular pels camins divins; àdhuc, bateja (amb moltíssimes reticències, per la rellevància del fet) el propi Crist. Endavant, critica la qualitat moral del rei Herodes Antipès (fill del rei Herodes el Gran, el responsable de la mort dels innocents després del capítol protagonitzat junt amb els savis d'Orient): de més a més de cometre maldats en virtut de l'exercici del poder, ha pres de manera il·legítima Herodíes, la dona del seu germà. Atès que no suporta els retrets que li adreça una persona íntegra, l'empresona sense gosar executar-lo —probablement, tal com es desprèn dels textos, a causa de l'autoritat que destil·lava la sola presència del santàs. Però la història es capgira el dia de la celebració del natalici del rei, quan aquest, encisat pel seu ball, promet a la filla d'Herodíes d'obsequiar-la amb allò que li demane; la noia, per instigació de la mare, exigeix el cap del reclòs en safata. Tot i que el “rei es va entristir” (Mt 14,9) —el molestava, bé que alhora l'admirava—, el sentiment que acollia el seu cor no obstaculitzà el desenllaç que ja coneixem.

Penso que l'aspecte central de la predicació de Sant Joan no ha tingut una incidència justa fora dels àmbits eclesiàstics —i encara podríem discutir si gaudeix de la projecció adequada i necessària en aquests mateixos àmbits. I és que el nucli del seu missatge rau a anunciar sense subterfugis el Messies, evitant d'eclipsar-lo o ocupar-ne el lloc. Per això, els mots que empra per referir-s'hi contrasten —pel que respecta a la humilitat— en relació amb els que empra per referir-se a ell mateix: “Jo batejo només amb aigua; però enmig vostre hi ha el qui vosaltres no coneixeu, el qui ve després de mi, i jo no sóc digne ni de deslligar-li les corretges de les sandàlies” (Jn 1,26-27). Sant Joan reconeix el Messies en Jesús, i així ho indica als seus seguidors mitjançant l'asseveració que el capellà reutilitza a la missa abans de la comunió: “Mireu l'anyell de Déu, mireu el qui lleva el pecat del món!” (Jn 1,29). ¿Què me'n dieu, abans de fer un pas endavant, de les paraules prèvies, amarades de vigència: “enmig vostre hi ha el qui vosaltres no coneixeu”? ¿Voleu dir que encara no sonen a retret? Per un altre costat, el “Càntic de Zacaries” que l'Església resa en l'oració del matí s'explana al voltant de la tasca de Sant Joan: “I a tu infant, et diran / profeta de l'Altíssim, / perquè aniràs al davant del Senyor / a preparar els seus camins; / faràs saber al poble / que li ve la salvació, / el perdó dels seus pecats” (Lc 1,76-77).

He de confessar que a mi encara m'encisa la recreació sobre la història de Sant Joan que m'arribà de ben menut a través de la catequesi parroquial. En concret, m'explicaven que Sant Joan manifestava la necessitat de minvar a fi i efecte que el Crist anunciat per ell cresqués, es veiés esplendorós. L'encisament d'avui dia és resultat de l'encisament d'aleshores, quan —interessat com estava pels detalls d'un univers que els meus ulls infantils se'm presentava màgic— em mostrava convençut que la catequesi no se circumscriu als murs de la sagristia, sinó que pren forma al bell mig del document revelat de la creació. M'adonava que l'entortolligament entre les festes i l'arquitectura del cicle de l'any solar no responia a cap caprici: més aviat, restava al servei de la difusió del missatge evangèlic del propi Sant Joan. El qual havia de minvar perquè el Crist cresqués. ¿No passa exactament el mateix després de la festa de Sant Joan fins a l'arribada del Nadal: el dia s'escurça a partir del 23 de juny per anar avançant, a pas de pardal, a partir del 25 de desembre? Tot plegat em menava a pensar, a contrapèl de l'alliçament catequètic, que a pesar de la seua humilitat, i precisament de resultes d'aquesta, Sant Joan per força havia de ser tot un santàs.

CAIXA D'ESTALVIS I PENSIONS DE BARCELONA

Mesos de gener/febrer/març

ESPAÑA 2002, PRESIDENCIA DE LA UNIÓN EUROPEA

Fecha de emisión: 2 de Enero de 2002.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 13 3/4.
 Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.
 Valor postal: 0,25 y 0,50 euros.
 Efectos en pliego: 50 sellos.
 Tirada: Ilimitada.

Amb motiu de la Presidència Europea, corresponent aquest primer semestre a Espanya, s'ha emès dos segells, els primers dels emesos únicament en euros, que reproduïxen el logotip que lluirà durant la presidència espanyola.

SERIE BÁSICA

Fecha de emisión: 2 de Enero de 2002.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 12 3/4 horizontal y 13 1/4 vertical.
 Tamaño del sello: 24,8 x 28,8 mm.
 Valor postal: 0,01; 0,05; 0,10; 0,25; 0,50; 0,75; 1 y 2 euros.
 Efectos en pliego: 80 sellos. Tirada: Ilimitada.

Amb la fi d'atendre les necessitats postals s'han emès vuit segells de l'anomenada Sèrie Bàsica, amb tots els valors en euros, en els quals es reproduïx la imatge de S.M. el rei en Joan Carles I.

ÁRBOLES

Fecha de emisión: 25 de Enero.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 12 3/4.
 Tamaño del sello: 33,2 x 33,2 mm.
 Valor postal: 0,50 y 0,75 euros.
 Efectos en pliego: 60 sellos.
 Tirada: 1,2 millones.

La sèrie "Árboles" d'aquest any consta de dos segells. El de 0,50 euros reproduïx una sabina negra, de l'illa de Hierro a Canàries. El segell de 0,75 euros representa un exemplar d'olm que es troba a la localitat de Navajas (Castelló).

CARNÉ AUTOADHESIVO "LA FLOR Y EL PAISAJE"

Fecha de emisión: 20 de Febrero.
 Procedimiento de impresión: Offset.
 Papel: Autoadhesivo y fosforescente. Dentado: 12 3/4.
 Tamaño del sello: 24,5 x 35 mm. Valor postal: 0,25 euros x 8 sellos.
 Efectos en pliego: 60 sellos. Tirada: Ilimitada.

El 20 de febrer s'ha emès un carnet amb vuit segells autoadhesius que reproduïxen vuit fragments de l'obra pictòrica del pintor Eduardo Naranjo i que pertany a la sèrie "La flor y el paisaje".

ESPAÑA 2002. SALAMANCA

Fecha de emisión: 22 de Febrero.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 13 3/4.
 Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.
 Tamaño de la hoja-bloque: 78 x 105 mm.
 Valor postal: 0,50 y 1,80 euros.
 Efectos en pliego: 50 sellos.
 Tirada sello: 1,2 millones.
 Tirada hoja-bloque: 600.000.

Salamanca ha estat elegida aquest any 2002 com a Ciutat Europea de la Cultura. Amb aquest motiu s'han emès dos segells que reproduïxen el logotip i el cartell oficial d'aquest esdeveniment històric.

CENTENARIOS: PADRE PIQUER Y REAL MADRID

Fecha de emisión: 25 de Febrero.
 Procedimiento de impresión: Offset y huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 13 3/4.
 Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm. i 40,9 x 28,8 mm.
 Valor postal: 0,25 y 0,75 euros.
 Efectos en pliego: 50 sellos.
 Tirada: 1,2 millones.

La sèrie de Centenaris d'aquest any compren dos segells amb valors de 0,25 i 0,75 euros. El segell de 0,25 euros està dedicat al Pare Piquer, fundador fa tres-cents anys del Monte de Piedad, origen de Caja Madrid. El segell de 0,75 euros està dedicat a commemorar el centenari de la fundació del Real Madrid i reproduïx el logotip d'aquest esdeveniment.

PHILAIBERIA '02

Fecha de emisión: 26 de Febrero.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 13 3/4. Tamaño del sello: 40,9 x 28,8 mm.
 Tamaño de la hoja-bloque: 105 x 78 mm.
 Valor postal: 2,10 euros.
 Tirada: 1,2 millones.

Amb motiu de la celebració del VI Campionat Hispano-Portuguès PHILAIBERIA a Tarazona s'ha emès aquest full bloc, que reproduïx el pòrtic de l'Ajuntament d'aquesta localitat.

ALEJANDRO MON

Fecha de emisión: 27 de Febrero.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado. Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 13 3/4.
 Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.
 Valor postal: 0,25 euros.
 Efectos en pliego: 50 sellos.
 Tirada: 1,2 millones.

S'ha dedicat un segell de 0,25 euros al polític i hisendista espanyol, Alejandro Mon. Nascut en 1801 a Oviedo i mort en 1882 fou un eminent polític amb notables coneixements financers. Va reformar profundament la hisenda espanyola i va rebre nombroses condecoracions per la seva dilatada vida política i reformes portades a terme.

HOMENAJE A LA PESETA

Fecha de emisión: 28 de Febrero.
 Procedimiento de impresión: Offset.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 13 3/4.
 Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.
 Valor postal: 0,25 euros.
 Efectos en pliego: 50 sellos.
 Tirada: 1,2 millones.

El 28 de Febrer de 2002 ha desaparegut la pesseta com moneda de curs legal a Espanya, fet al que la filatèlia s'ha sumat a aquest adéu, amb l'emissió d'un segell que recorda els 133 anys d'història d'aquesta moneda.

NATURALEZA

Fecha de emisión: 8 de Marzo.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente. Dentado: 13 3/4.
 Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm. i 40,9 x 28,8 mm.
 Valor postal: 0,75 y 2,10 euros.
 Efectos en pliego: 50 sellos. Tirada: 1,2 millones.

La sèrie de natura d'aquest any consta de dos segells. El segell de 0,75 euros està dedicat a l'anomenada Ribeira Sacra, una franja de terreny del riu Sil amb gran quantitat de construccions religioses i el segell de 2,10 euros està dedicat al Parc Natural Cap de Gata-Níjar, un dels espais naturals protegits més singular d'Europa pel seu caràcter semiàrid.

75 ANIV. ACADEMIA MILITAR EN ZARAGOZA

Fecha de emisión: 15 de Marzo.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 13 3/4.
 Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.
 Valor postal: 0,25 euros.
 Efectos en pliego: 50 sellos.
 Tirada: 1,2 millones.

El 20 de febrer de 1927, el rei Alfonso XIII, va signar el decret de reinstauració de l'Acadèmia General Militar a Saragossa. El 15 de març de 2002 s'ha emès un segell amb motiu del 75 aniversari d'aquesta Acadèmia Militar.

CENTENARIO DEL REAL UNIÓN CLUB DE IRÚN

Fecha de emisión: 22 de Marzo.
 Procedimiento de impresión: Huecograbado.
 Papel: Estucado, engomado y fosforescente.
 Dentado: 13 3/4.
 Tamaño del sello: 28,8 x 40,9 mm.
 Valor postal: 0,50 euros.
 Efectos en pliego: 50 sellos.
 Tirada: 1,2 millones.

El Real Unió Club es va fundar en 1902 com Irún Football Club i en 1915 es va passar a nomenar Unió Club de Irún baix l'apadrinament del rei Alfonso XIII que li va concedir el títol de Real. Durant les tres primeres dècades del segle XX, el Real Unió es va convertir en un dels equips més brillants d'Espanya. El segell reproduïx l'escut del club i els colors de l'equip.

RAFEL GARCÍA JUAN, Comanador del Castell 2002

per Enriqueta Sales

Rafel García Juan va néixer a Alcanar el 13.12.1960 i als 22 anys, en casar-se amb Mª Carmen Cucala Forcadell fixa la seua residència a Ulldecona. Treballa durant 20 anys a l'empresa Marbres Castell, a la pedra, que sap treballar-la molt bé. Cursa estudis d'FP d'Auxiliar de Clínica i es diploma en diverses tècniques de massatge i teràpies alternatives.

- **Què representa per a tu el castell?**
- *Una simbologia de casa. Quan tenia 14 anys, el grup de confirmació amb el Mossèn d'Alcanar, vam pujar al castell d'Ulldecona. Em va deixar bocabadat. Després, amb la colla d'amics d'Alcanar, hi pujàvem de tant en tant.*

- **Què et lliga a la Secció de teatre?**
- *Durant anys vaig col·laborar fent de tramoia, muntant i desmuntant decorats, i a més, vaig fer d'actor en tres obres: "Voldria ser vostè el senyor governador?", "Morts sense sepultura" i*

"L'auca del senyor Esteve".

- **Des de quan formes part del CCR?**

- *Des que vaig començar a festejar a Ulldecona.*

- **Quines activitats feies al CCR?**

- *Vaig començar formant part de les seccions de Muntanya i de Teatre però també col·laborava en les altres seccions.*

- **Quines activitats practicaves dins de la Secció de Muntanya?**

- *Durant molt de temps organitzàvem excursions, sortides i acampades, almenys una vegada al mes. També recordo amb nostàlgia quan un any vam sortir tots els dissabtes i diumenges buscant camins, senderes i racons amb fonts i aljubs per al reportatge fotogràfic i la maqueta que vam fer del Montsià. En aquestes reunions prenent cafè al bar dels Margaritos, va néixer la idea de dedicar un dia de les festes majors al castell, nomenament de comanador, etc.*

- **A part del CCR, has estat vinculat o col·laborat en altres entitats del poble?**

- *Sí, amb el Moto Club, La Passió i en la que ara estic i que em sento molt a gust, La Colla de Grallers i Geganters d'Ulldecona, que per cert, va néixer una nit de festes majors, treballant a la barra del CCR.*

- **Què significa per a tu ser Comanador del castell d'Ulldecona?**

- *És una cosa que em ve gran perquè suposo que hi ha gent que s'ho mereix més que jo però estic molt content i agraït que hagueu pensat en mi. M'agrada col·laborar amb el CCR però passant una mica desapercebut.*

- **Alguna cosa més?**

- *Bé, bones festes a tots i espero que com sempre siga un èxit la Diada del Castell i que hi puge molta gent. Fins sempre.*

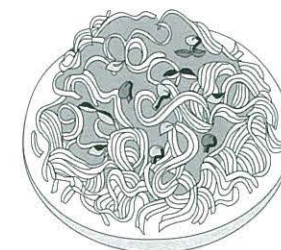
GASTRONOMIA

Per Mª Carmen

MACARRONS AMB SÍPIA

INGREDIENTS:

- 500 gr. de macarrons
- 500 gr. de sípia
- 500 gr. de tomàquet madur
- 1/2 ceba
- 2 grans d'all
- 5 cullerades d'oli d'oliva
- 1 ramet de julivert
- 1 copeta de vi blanc sec
- sal i pebre

Preparació:

Netegeu les sípies i talleu-les a tires mitjanes. En una cassola, sofregir la ceba trinxada, els alls sencers i el julivert trinxat. Traieu els alls de la cassola quan comencin a enrossir-se. Afegiu-hi les sípies i sofregiu-les uns minuts removent-les amb una cullera de fusta.

Llavors tireu-hi el vi blanc, i quan s'hagi evaporat, afegiu-hi els tomàquets ratllats.

Tireu-hi sal i pebre i coeu-ho a foc moderat fins que les sípies siguin ben cuites. Si convé, afegiu-hi una mica d'aigua calenta.

Coeu la pasta al dente amb abundant aigua bullint, una mica salada. Escorreu-la i condimenteu-la amb la salsa ja preparada i tireu-hi per sobre el julivert trinxat.

Racó poètic

La Mare de l'Ermita

Pugem a l'ermita, la Verge ens espera,
benigna i afable se mostra a l'altar;
els cors que la invoquen amb parla sincera
escolta i ajuda, i el qui la darrera
visita va a fer-li feliç sol baixar.

Consol en les penes serà de la vida,
refugi on guarir-nos del món en perills;
segurs atansem-nos, haurem acollida,
la Mare perdona, ja mai ressentida
per culpa o feblesa d'algun dels seus fills.

Del mal, en sa imatge, llegim la memòria;
Jesús sosté en braços mort l'home, no el Déu.
Ens diu amorosa: "qui vulga victòria
aquí en el desterro cal fer trajectòria
complint els preceptes dictats pel Fill meu.

Seguiu son exemple, la seva doctrina
és font en la terra de goigs purs i sans;
a tota malura tindreu medicina,
d'eterna bonança penyora divina,
fills del mateix Pare, viviu com germans".

Només divisar-la tot fill d'Ulldecona
la humil capelleta quan va de camí,
la salve emotiva fervent us entona
i en Vos troba sempre, volguda Patrona
llum, fe i esperança des del bell matí.

I al tard en ser l'hora, Regina estimada,
dolç niu de tendreses i de pietat,
de cor i de llavis sereu invocada,
i amb vostre somriure i ardent alenada
farem cap, sortosos, a l'eternitat.

Ulldecona Record i Càntic
de Jaume Antich i Doménech

 Caixa Tarragona